

Hĺbkové ex post hodnotenie vybraných regulácií pôsobiacich v podnikateľskom prostredí - formulár

Spracovateľ: Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, odbor zlepšovania podnikateľského prostredia

Gestor/gestori právneho predpisu: Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky (ďalej aj ako „MK SR“)

Názov právneho predpisu/právnych predpisov: Zákon č. 265/2022 Z. z. o vydavateľoch publikácií a o registri v oblasti médií a audiovizie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o publikáciách)

Lokalizácia: § 11 ods. 1

Účinnosť: 01. 08. 2022

Regulácia, ktorá je predmetom ex post hodnotenia: Regulácia č. 137

Povinnosť zverejniť zoznam osôb, ktorých finančné plnenie na účely hromadného financovania presiahlo v kalendárnom roku 2 000 €

Špecifikácia¹:

- Internetový odkaz na legislatívny proces hodnoteného právneho predpisu na portáli Slov-Lex:
<https://www.slov-lex.sk/elegislativa/legislativne-procesy/SK/LP/2021/682>
- Internetový odkaz na číslo parlamentnej tlače hodnoteného právneho predpisu:
<https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/cpt&ZakZborID=13&CisObdobia=8&ID=898>

Hĺbkové ex post hodnotenie:

- ☒ regulácie/regulácií jedného právneho predpisu
- ☐ navzájom súvisiacich regulácií vo viacerých právnych predpisoch

Ex post hodnotenie vykonané k: 29. 05. 2025

¹ Informácie sa neuvádzajú, ak bola hodnotená úprava predložená do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015. Pred týmto dátumom neexistovala povinnosť vypracovať Analýzu vplyvov na podnikateľské prostredie.

9.1 Základné informácie k hodnotenej regulácii

9.1.1 Opis regulácie a jej pôsobenia:
Ustanovenie predstavuje novú právnu úpravu súvisiacu so zabezpečením transparentnosti v oblasti financovania periodickej publikácie a spravodajského webového portálu. Vydavateľ periodickej publikácie a prevádzkovateľ spravodajského webového portálu sú povinní za podmienok vymedzených v § 11 ods. 1 zákona o publikáciách zverejniť zoznam investorov, darcov alebo iných osôb, ktorých finančné plnenie voči vydavateľovi periodickej tlače alebo prevádzkovateľovi spravodajského webového portálu presiahlo v kalendárnom roku 2 000 €. Povinnosť zverejňovať zoznam sa vzťahuje na vydavateľa periodickej publikácie a prevádzkovateľa spravodajského webového portálu aj v prípade, ak je hromadné financovanie uskutočňované prostredníctvom tretích osôb. Uvedené platí totožne aj v prípade poskytnutia daru (peňažného alebo nepeňažného) alebo iného podobného plnenia bez primeraného protiplnenia, ktorého hodnota za rok presiahne 2 000 €. Predmetná právna úprava sa vzťahuje tak na právnické osoby, ako aj na podnikateľov či fyzické osoby nepodnikateľov, pričom fyzická osoba je povinná strpieť túto istú formu zásahu do súkromia, ktorý vyplýva z jej dobrovoľného vstupu do regulovanej sféry vydávania publikácií, resp. prevádzkovania spravodajských webových portálov.
9.1.2 Znenie podnetu z podnikateľského prostredia (ak je k dispozícii)
V súčasnosti platí, že ak je vydavateľ periodickej publikácie, prevádzkovateľ spravodajského webového portálu alebo je vydanie periodickej publikácie financované hromadným financovaním, vydavateľ periodickej publikácie a prevádzkovateľ spravodajského webového portálu sú povinní zverejniť zoznam osôb, ktorých finančné plnenie na účely hromadného financovania presiahlo v kalendárnom roku 2 000 €. Predmetom ex post hodnotenia by malo byť prehodnotenie danej sumy 2 000 €, ktorej výška v súčasnosti nezodpovedá miere inflácie či základných ekonomických ukazovateľov.
9.1.3 Identifikácia dotknutých subjektov:
Ex ante: V ex ante fáze bola vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, avšak pre hodnotenú reguláciu nebol identifikovaný vplyv na podnikateľské prostredie. Ex post: Počet vydavateľov periodickej tlače bol odhadnutý na 1 000 subjektov na základe skutočnosti, že v evidencii periodickej tlače, ktorú vedie MK SR, je zaznamenaných 1 634 periodík, pričom niektorí vydavatelia vydávajú niekoľko rôznych periodík. Presné štatistiky počtu subjektov sa nevedú a z toho dôvodu nebude uvádzaný počet dotknutých subjektov v časti 9.2. MK SR eviduje počet spravodajských webových portálov (nie prevádzkovateľov spravodajských webových portálov) zápisom do zoznamu periodických publikácií (ďalej len „zoznam“), zmenou zápisu v zozname a výmazom zápisu zo zoznamu. Ku dňu 28. 02. 2025 je podľa zoznamu evidovaných 134 spravodajských webových portálov. Počet prevádzkovateľov spravodajských webových portálov nie je známy, pretože jeden prevádzkovateľ môže prevádzkovať rôzny počet spravodajských webových portálov.
9.1.4 Identifikovaný vplyv na podnikateľské prostredie z ex ante fázy (ak bola vykonaná):
V ex ante fáze bola vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, avšak pre hodnotenú reguláciu nebol identifikovaný vplyv na podnikateľské prostredie.

9.2 Vyčíslenie dopadu na podnikateľské prostredie – porovnanie predpokladaných (ex ante) a skutočných (ex post) nákladov právneho predpisu²

Tabuľka č. 1: Výpočet skutočných vplyvov regulácie/regulácií (ex post) a ich porovnanie s predpokladanými vplyvmi (ex ante) (údaje sú uvedené po vyplnení Kalkulačky nákladov podnikateľského prostredia pre ex post hodnotenie uvedenú v prílohe č. 9b jednotnej metodiky):

EX POST								EX ANTE ³	EX POST – EX ANTE
Poradové číslo regulácie	Stručný a zrozumiteľný opis regulácie	Lokalizácia	Účinnosť právneho predpisu/regulácie	Kategória dotk. subjektov	Počet subjektov v dotk. kategórii	Náklady na 1 podnik. v €	Náklady na kategóriu dotk. subjektov v €	Náklady na kategóriu dotk. subjektov v €	Rozdiel v nákladoch na kategóriu dotk. subjektov v €
137	Povinnosť zverejniť zoznam osôb, ktorých finančné plnenie na účely hromadného financovania presiahlo v kalendárnom roku 2 000 €	§ 11 ods. 1	01. 08. 2022	Prevádzkovatelia spravodajského webového portálu a vydavateľa periodickej publikácie	-	8 €	-	-	-

² Kalkulácia nákladov sa uvádza pre každé hodnotené ustanovenie právneho predpisu, v prípade kalkulácie pre celý právny predpis ako celok je táto skutočnosť uvedená v lokalizácii.

³ Ex ante časť sa nevypĺňa, ak je regulácia zaradená do Registra ex post podľa bodu 10.3. písm. d) jednotnej metodiky a jej hodnotená úprava bola predložená do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015.

Doplňujúce informácie k spôsobu výpočtu vplyvov jednotlivých regulácií na náklady podnikateľského prostredia a vysvetlenie rozdielu kvantifikácií ex post a ex ante

9.2.1 Spôsob vypočítania vplyvov na podnikateľské prostredie:
Ex ante náklady: V ex ante fáze bola vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, avšak pre hodnotenú reguláciu nebol identifikovaný vplyv na podnikateľské prostredie, a teda neboli ani vypočítané vplyvy na podnikateľské prostredie. Z uvedeného dôvodu nie je možné uviesť spôsob vypočítania predpokladaných vplyvov na podnikateľské prostredie. Ex post náklady: Pre zápis spravodajského webového portálu do zoznamu je potrebné predložiť žiadosť o zápis do zoznamu, oznámenie o podieloch vydavateľa periodickej publikácie na hlasovacích právach alebo základnom imaní poskytovateľa obsahovej služby a štruktúre vlastníckych vzťahov vydavateľa periodickej publikácie (bez oznámenia je žiadosť neúplná), čestné vyhlásenie – platí len pre zápis komunitného periodika a doklad (príjmový pokladničný doklad, kópiu ústrižku poštovej poukážky, výpis z účtu) o úhrade správneho poplatku v hodnote 8 €. Nedokážeme odhadnúť čas, ktorý musia vydavatelia vynaložiť na zápis do zoznamu, pretože vydavatelia s jednoduchšími vlastníckymi štruktúrami vypracujú a podajú dokument do 1 hodiny, no vydavateľom so zložitejšími vlastníckymi štruktúrami to môže zabráť aj niekoľko dní. Nie je možné vypočítať skutočné náklady predmetnej regulácie na podnikateľské prostredie, pretože MK SR neeviduje počet prevádzkovateľov spravodajských webových portálov a vydavateľov periodickej tlače, taktiež nie je možné kvantitatívne identifikovať vplyv, pretože v tomto prípade ide o zadefinovanie právnej istoty.
9.2.2 Zdroj početnosti (vrátane internetového odkazu na konkrétne štatistiky, ak sú dostupné na internete):
Zdrojom početnosti sú interné štatistiky Ministerstva kultúry SR, ktoré nie sú verejne dostupné.
9.2.3 Dôvod rozdielu medzi predpokladanými nákladmi regulácie (ex ante) a zistenými skutočnými nákladmi (ex post) (ak vznikol):
V ex ante fáze bola vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, avšak pre hodnotenú reguláciu nebol identifikovaný vplyv na podnikateľské prostredie. Zároveň ide o reguláciu, pre ktorú nie je možné samostatne kvantitatívne posúdiť skutočné náklady. Z uvedených dôvodov nie je možné uviesť dôvod rozdielu medzi predpokladanými a skutočnými nákladmi.
9.2.4 Dôvod vzniku nepredpokladaných nákladov v ex ante fáze:
V ex ante fáze bola vypracovaná analýza vplyvov na podnikateľské prostredie, avšak pre hodnotenú reguláciu nebol identifikovaný vplyv na podnikateľské prostredie. Z uvedeného dôvodu nie je možné uviesť náklady nepredpokladané v ex ante fáze.

9.3 Ex post konzultácie s podnikateľskými subjektami a gestorom právneho predpisu

9.3.1 Účastníci, forma, termíny a časový rozsah ex post konzultácií:

GESTOR PRÁVNEHO PREDPISU – Zúčastnení zástupcovia:

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, sekcia umenia, kreativity, médií a autorského práva,
odbor mediálneho práva a audiovizie (ďalej len ako „gestor“)
Rada pre mediálne služby

PODNIKATELSKÉ SUBJEKTY:

Cielené konzultácie:

Oslovené subjekty (obchodné meno, IČO):

Slovenský ochranný zväz autorský
pre práva k hudobným dielam (ďalej ako
„SOZA“), 00178454
Slovenský syndikát novinárov (ďalej ako
„SSN“), 00178501
MAC TV s. r. o., 00618322
MARKÍZA – SLOVAKIA, spol. s. r. o. (ďalej
ako „MARKÍZA“), 31444873
LITA, autorská spoločnosť, 00420166

Zúčastnené subjekty:

Áno ☒ Nie ☐

Áno ☒ Nie ☐

Áno ☒ Nie ☐

Áno ☒ Nie ☐

Áno ☒ Nie ☐

Forma a termín vykonania konzultácií:

Oslovené subjekty:

Forma:

Dátum vykonania:

SOZA	osobne/online ☒ dotazník/e-mail ☐	13. 02. 2025
SSN	osobne/online ☒ dotazník/e-mail ☐	13. 02. 2025
MAC TV s. r. o.	osobne/online ☒ dotazník/e-mail ☐	13. 02. 2025
MARKÍZA	osobne/online ☒ dotazník/e-mail ☐	13. 02. 2025
LITA, autorská spoločnosť	osobne/online ☒ dotazník/e-mail ☐	13. 02. 2025

Verejné konzultácie:

Trvanie verejných konzultácií: od 03. 01. 2025 do 20. 01. 2025

Forma a termín vykonania konzultácií:

Do verejných konzultácií sa nezapojili žiadne ďalšie podnikateľské subjekty.

9.3.2 Vyjadrenie podnikateľských subjektov k regulácií:

- vznesené pripomienky voči zneniu regulácie,
- konkrétne problémy regulácie alebo prekážky, ktoré regulácia spôsobuje v praxi.

Zástupca SSN sa vyjadril, že stanovená hranica 2 000 € je pomerne nízka. Podnikatelia i mediálne organizácie ju považujú za neprimeranú, pretože v kontexte mediálneho financovania nejde o vysokú sumu. Okrem toho podnikateľské subjekty upozornili, že suma 2 000 € neberie do úvahy infláciu, ktorá postupne znižuje reálnu hodnotu peňazí. To znamená, že ak by táto hranica zostala nemenná, v priebehu rokov by sa stala čoraz menej relevantnou a do povinnosti zverejňovania by spadalo stále viac a viac bežných príspevkov.

Ďalším problémom je podľa SSN administratívna záťaž, ktorú táto povinnosť predstavuje. Vydavatelia periodických publikácií a prevádzkovatelia webových portálov musia aktívne sledovať a evidovať prijaté finančné príspevky, pričom zároveň nesú zodpovednosť za správnosť a včasnosť zverejňovaných údajov. Pre menšie médiá, ktoré nemajú dostatočné personálne a finančné kapacity, predstavuje súčasné znenie regulácie značný problém.

Zverejňovanie zoznamov darcov a investorov môže navyše naraziť na otázku ochrany súkromia. Nie každá fyzická osoba, ktorá sa rozhodne podporiť vybrané médium, si želá byť uvedená v takomto zozname. Pre mnohých darcov môže byť anonymita dôležitá z osobných, profesijných či bezpečnostných dôvodov. V dôsledku toho sa niektorí môžu rozhodnúť prispievať nižšími sumami, aby sa vyhli povinnosti zverejnenia, čo by mohlo negatívne ovplyvniť financovanie nezávislých médií.

V reakcii na tvrdenie SSN sa zástupca spoločnosti MARKÍZA vyjadril, že uvedená suma ďaleko prekračuje priemernú nominálnu mesačnú mzdu zamestnanca v SR (za rok 2024 činila 1 484 €) a je viac ako 1,5-násobne vyššia ako minimálna mesačná mzda v SR v roku 2024. Z tohto dôvodu sa na zástupcu SSN obrátil s otázkou, či je reálne očakávať, že jednotlivец príspeje na podporu periodika sumou, ktorá je vyššia ako jedna priemerná mesačná mzda. Argumentoval taktiež aj tvrdením, že výška tejto sumy by mala ísť priamo úmerne s vývojom priemernej mesačnej mzdy, aby zostala realistická a nebola v rozpore s ekonomickou situáciou v krajine.

9.3.3 Vyjadrenie gestora k:

- dôvodu vzniku právneho predpisu/regulácie, opis problému, ktorý má riešiť,
- výsledku pôsobenia regulácie vo vzťahu k riešenému problému,
- plnenie cieľa regulácie vo vzťahu k riešenému problému,
- vzniku nepredvídateľných vplyvov (ak sa vyskytli),
- podnetu z podnikateľského prostredia,
- vzneseným pripomienkam podnikateľských subjektov k zneniu regulácie a pôsobeniu v praxi.

Gestor uviedol, že suma 2 000 € bola stanovená v súvislosti s priemernou mesačnou mzdou na Slovensku, ktorá bola následne navýšená počas parlamentnej diskusie. Zároveň dodal, že podľa údajov Štatistického úradu SR dosiahla priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca za rok 2024 hodnotu 1 484 €.

Bez ohľadu na povinnosť zverejňovať zoznamy investorov a darcov, subjekty sú aj tak povinné viesť si interný zoznam týchto osôb. Ak teda majú investorov alebo darcov, ktorých príspevky presahujú stanovenú hranicu, musia ich zverejniť. Táto povinnosť má zabezpečiť transparentnosť financovania a predchádzať potenciálnym konfliktom záujmov.

Gestor týmto zdôraznil, že stanovenie hranice 2 000 € je primerané vzhľadom na aktuálnu úroveň priemernej mzdy a že povinnosť viesť a zverejňovať zoznamy prispievateľov nad túto sumu je nevyhnutná pre zabezpečenie transparentnosti v mediálnom prostredí.

9.3.4 Alternatívne riešenia z pohľadu podnikateľských subjektov:

- návrhy na zmeny v právnom predpise (úprava znenia/zrušenie regulácie),
- návrhy na úpravu aplikačnej praxe,
- príklady alternatívnych riešení alebo osvedčených postupov z iných krajín (dobrovoľné),
- očakávaná úspora nákladov v dôsledku úpravy/zrušenia regulácie (dobrovoľné).

Zástupca SSN sa v súvislosti s návrhom zákona vyjadril predovšetkým k administratívnej záťaži, ktorá je s ním spojená. Považuje povinnosť zverejňovania zoznamov darcov a investorov za neprimerane náročnú a tvrdí, že návrh sa zameriava predovšetkým na administratívne procesy, bez zváženia praktických problémov, ktoré s ním prichádzajú.

Vyjadril sa, že v prípade navýšenia hornej hranice príspevkov napríklad o 10% (čo by predstavovalo výšku príspevku 2 200 €) by sa zoznam skrátil a bol menej zahŕtený malými príspevkami, čo by zabezpečilo efektívnejšie fungovanie.

Navyše, SSN vníma tento návrh ako vývojový nástroj, ktorý sa môže v priebehu času prispôbovať aktuálnym podmienkam. V tejto súvislosti navrhol aj zavedenie lehoty na pravidelné prehodnocovanie, napríklad každé dva roky, aby sa zabránilo zastaraniu pravidiel a umožnilo prispôbenie sa meniacim sa ekonomickým a právnym podmienkam.

9.3.5 Vyjadrenie gestora k alternatívnym riešeniam:

Gestor návrhu zákona jasne uviedol, že nemajú v pláne meniť súčasné ustanovenia týkajúce sa zverejňovania zoznamov darcov a investorov, pretože ich cieľom je zabezpečiť väčšiu transparentnosť. Podľa jeho vyjadrenia je zákon účinný už dva roky, čo znamená, že v súčasnosti sú stanovené podmienky stále aktuálne.

Gestor vyjadril aj obavy týkajúce sa podpory konšpiračných alebo radikálnych názorových skupín a uviedol, že práve preto bola zavedená povinnosť zverejňovať osoby, ktoré finančne podporujú takýto obsah. Týmto spôsobom sa má zabezpečiť väčšia kontrola nad financovaním týchto potenciálne nebezpečných alebo nezákonných aktivít.

Zároveň nesúhlasí s návrhom na prehodnotenie zákona každé dva roky, pričom tvrdí, že takáto frekvencia prehodnocovania by bola neprimeraná a zbytočne komplikovala proces. Podľa neho sú súčasné podmienky dostatočne stabilné a je dôležité, aby zákon naďalej poskytoval jasné pravidlá na dlhší časový horizont.

9.4 Stanovisko spracovateľa k právnemu predpisu a jeho vplyvu na podnikateľské prostredie

9.4.1 Stanovisko k pôsobeniu právneho predpisu/regulácie na podnikateľské prostredie, k optimálnosti jej nastavenia a k optimálnosti nastavenia jej aplikačnej praxe:

Spracovateľ uvádza, že nová právna úprava zvyšuje transparentnosť financovania periodických publikácií a spravodajských webov. Vydavatelia a prevádzkovatelia musia zverejniť zoznam investorov a darcov, ktorých príspevky presiahli 2 000 € ročne. Táto povinnosť platí aj pri hromadnom financovaní cez tretie osoby a pri daroch či iných plneniach bez primeraného protiplnenia nad uvedenú sumu. Zákon sa vzťahuje na právnické osoby, podnikateľov aj fyzické osoby, pričom fyzické osoby musia akceptovať tento zásah do súkromia ako súčasť regulovaného prostredia médií.

Zástupca SSN upozornil, že hranica 2 000 € je nízka a nezohľadňuje infláciu, čím sa postupne stáva menej relevantnou. Podnikatelia tiež namietajú nadmernú administratívnu záťaž, najmä pre menšie médiá, ktoré musia presne evidovať a zverejňovať príspevky. Spracovateľ eviduje aj skutočnosť, že zverejňovanie darcov naráža na ochranu súkromia, keďže mnohí si neželajú byť uvedení v zoznamoch, čo môže negatívne ovplyvniť financovanie médií. Zástupca MARKÍZA – SLOVAKIA spochybnil, či je reálne očakávať, že jednotlivci prispejú sumou vyššou ako mesačná mzda, a navrhol, aby hranica rástla úmerne s priemernou mzdou.

Gestor uviedol, že hranica 2 000 € vychádza z priemernej mzdy na Slovensku (1 484 € v roku 2024) a bola dodatočne navýšená v parlamente. Subjekty sú aj tak povinné viesť interný zoznam darcov a investorov, pričom ak príspevky presiahnu stanovenú hranicu, musia ich zverejniť. Cieľom je zabezpečiť transparentnosť a predchádzať konfliktom záujmov. Spracovateľ vníma zdôraznenie gestora, že suma 2 000 € je primeraná a nevyhnutná pre udržanie transparentnosti v mediálnom prostredí.

9.4.2 Stanovisko k alternatívnym riešeniam, ktoré môžu zlepšiť podnikateľské prostredie:

Spracovateľ vníma upozornenie zástupcu SSN na neprimeranú administratívnu záťaž spojenú s povinnosťou zverejňovania darcov a investorov, pričom návrh podľa neho nezohľadňuje praktické problémy. Spracovateľ eviduje návrh zvýšiť hornú hranicu zverejňovania príspevkov o 10 % (na 2 200 €), čím by sa zoznam skrátil a bol efektívnejší. SSN tiež vníma návrh ako vývojový nástroj a odporúča pravidelné prehodnocovanie pravidiel každé dva roky, aby sa prispôbili aktuálnym podmienkam.

Gestor právneho predpisu zdôraznil, že nemajú v pláne meniť pravidlá zverejňovania darcov a investorov, keďže zákon je účinný dva roky a jeho podmienky sú stále aktuálne. Vyjadril obavy z financovania konšpiračných či radikálnych skupín, preto považuje zverejňovanie darcov za dôležité na kontrolu takýchto aktivít. Nesúhlasí ani s prehodnocovaním zákona každé dva roky, tvrdí, že by to zbytočne komplikovalo proces, a súčasné pravidlá považuje za dostatočne stabilné na dlhšie obdobie. Spracovateľ s týmto stanoviskom súhlasí a podporuje potrebu transparentnosti a stability právneho rámca.

9.4.3 Odporúčenie spracovateľa:

☒ ponechať reguláciu ☐ upraviť reguláciu ☐ zrušiť reguláciu bez náhrady

☐ upraviť aplikačnú prax

9.4.4 Ak spracovateľ navrhuje reguláciu alebo aplikačnú prax upraviť, tak uvedie ako a akých právnych predpisov/ustanovení právnych predpisov (aj súvisiacich právnych predpisov) sa má úprava dotknúť:

Spracovateľ nenavrhuje reguláciu alebo aplikačnú prax upraviť.

9.5 Vyjadrenie gestora právneho predpisu k vykonanému hĺbkovému ex post hodnoteniu⁴

9.5.1 Pripomienky gestora právneho predpisu k procesu ex post hodnotenia:
Gestor sa v stanovenej lehote nevyjadril.
9.5.2 Vyjadrenie gestora k obsahu stanoviska spracovateľa:
Gestor sa v stanovenej lehote nevyjadril.

⁴ Časť 9.5 je v zmysle bodu 10.2. JM vyplnená v prípade, ak gestor právneho predpisu zaslal spracovateľovi vyjadrenie k vykonanému ex post hodnoteniu do 30 kalendárnych dní od ukončenia hĺbkového ex post hodnotenia